

17 febrer 1951: Història. — Presideix el Sr. FERRAN SOLDEVILA.

El Sr. ALEXANDRE GALÍ presenta *Una interpretació de la divuitena centúria*. La seva tesi central és que Catalunya, lligada als destins d'Espanya des de l'acabament de l'Edat mitjana, si bé ha sofert en la seva vida material molts dels canvis i revolucions de la divuitena centúria, no ha experimentat la crisi mística en què aquells canvis es fonamentaren; com no havia sofert les crisis internes de l'Església en el seu procés d'assimilació de la civilització europea en totes les seves fases d'evolució i creixença, de manera que avui, no sols es troba desencaxada en certs aspectes relativament a la Cultura occidental, sinó molt sovint en desacord pràctic amb els corrents i orientacions de la mateixa Església ecumènica. La demostració d'aquesta tesi ha obligat l'autor a formular els postulats que segueixen: 1) La idea mística és per excel·lència el ciment consolidador de les societats humanes i tendeix, per tant, a estabilitzar-les, a aturar-les enfront de l'incident, l'impensat, l'individual característic de la vida, que és el que desequilibra les societats i les obliga a noves readaptacions a través de profundes crisis místiques; 2) La Història del món occidental es pot resumir al voltant dels esforços de l'Església per a reencaixar la idea mística cristiana cada vegada que la vida, en les seves ascensions o crisis, ha estat susceptible de desequilibrar el món que ella presidia i presideix encara, puix que si bé la divuitena centúria va provocar un canvi de mentalitat semblant al que la redescoberta del món grec va imprimir a tota Europa, va ésser impotent per a donar l'eficiència necessària a la mística amb què vanament volia suplantar la que sotmetia a rigorós judici. Una ràpida visió històrica serveix de fonament a aquests postulats, així com amb una resumida exposició de fets i opinions el comunicant intenta de posar en evidència els punts de desencax de Catalunya relativament al procés històric que ha resumit, i, en conseqüència, amb la vida actual del món que va a l'avantguarda de la civilització, lligat encara per la mística cristiana i amb la barca de Pere com a principal sosteniment.

Intervé el PRESIDENT (és interessant que persones de la subtileza del comunicant i procedents, com ell, d'altres camps, aportin els seus punts de mira, que renovin amb fruit la nostra Ciència historiogràfica; els historiadors tenen moltes temences a les grans síntesis, puix que una errada de tipus erudit té poca transcendència, però, en canvi, les falles dels filòsofs de la Història tenen, a voltes, conseqüències que fan escriure; subratlla la visió pessimista del Sr. Galí; assenyala que si estiguérem apartats de la cultura europea, precisament aquest fet, en el segle XVIII, començarà a rectificar-se). — JOAN MERCADER, Secretari.

21 febrer 1951: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. J.-V. FOIX examina *Alguns aspectes de la poesia moderna*. La tasca del poeta, que no és la del músic ni la del pintor — diu —, és d'alliberar-se ell mateix en el cant. És d'aquest alliberament que la humanitat, de retop, es beneficia. El cant del poeta no és mai un cant perdut encara que el seu trobar sigui, a les orelles del major nombre, fosc. O comunicable o abstracte, cada poeta ha d'expressar-se ell mateix i en la seva retòrica pròpia. La seva expressió serà una realització individual o una comunicació. S'expressarà ell mateix o ens expressarà a tots, o assenyalarà el misteri, o ens expressarà a tots per mitjà d'ell mateix. En tots els casos, conscient, endeví o mèdiom, és responsable del seu cant. I expressa sempre l'universal. El poeta modern no pot ajornar la seva obra per a circumstàncies més favorables. D'ací el seu realisme i el seu irrealisme, més aviat aparent. O el seu natu-